

„Edinost“

haja enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrť leta 6 „
za en mesec 2 kroniNaročnino je plačevati naprej. Na na-
ročbe brez priložene naročnine se uprava
ne odira.Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
srednje številke po 6 stotink (3 nčv);
izven Trsta pa po 8 stotink (4 nčv).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbiVsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inšercatov v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

0 agrarnem vprašanju v Bosni pa Hercegovini.

VI.

Avstrijska uprava je v malo letih sama občutila izpremembo turškega zakona; ker je kmet obubožaval v toliko, da ni mogel več obdelovati vse zemlje, katero je dotle obdeloval veleposestnikom na korist, se je zmanjšala tudi desetina in po novi vredbi od nje zavisna tretjina. Uprava in begi so videli, da tako ne pojde, in vlada je videla, da mora kmetom priti na pomoč vsaj za nakupovanje semen, ker, kakor dokazano, kmetu ni ostajalo več toliko, da bi žito za seme deval v stran. Vlada je po okrajnih predstojnikih začela posojevati denar po 4%, da bi žnjim kupovali seme; ali namesto da bi pomagala izdatno, dajala je za petino ali četrťino toliko, kolikor je bilo potreba. Kmet, dobivši tako pomoč, ni vedel, ali bi žnjo lajšal stradanje v družini ali bi sebi samemu kaj privoščil. Dogajalo se je: to in ono, in ko je uprava spoznala to senčno stran svojega posojevanja, je nakupovala sama seme ter je delila po tisti ceni, po kateri je je kupovala sama. A ona sama je ob nengodnem času drago kupovala, in tako so kmetje tudi tu oškodovani, da morajo posojeno seme plačevati drago s prodavanjem mnogo več blaga, nego so ga dobivali spomladi. Kmetje, ki si niso mogli pomagati, so bili tu pa tam pregnani z zemlje.

O vseh revah in stiskah bosniškega naseljenja, kakor je bilo že povedano, drugi svet le malo ali čisto nič ne izve. Zato more skupni finančni minister, prvi načelnik Bosne in Hercegovine, brez strahu ponavljati delegacijam: »Ljudstvo je zadovoljno in monarhija se more opirati na to ljudstvo.« In v sedanjih delegacijah je dokazoval isto neopravičeno misel. Vse pritožbe in spomenice kmečkega naseljenja niso nič izdale, da bi se take trditve ne ponavljale v delegacijah. Glavne nemške in madjarske novine nočejo razkrivati resničnih razmer 1/10 naseljenja teh dežel, in kar se omenja tu pa tam, je površno ali pa pesek v oči. V zasedenih deželah samih ni nobenega nezavisnega lista, tu ni zborovanj in društev, še pevska društva se ne dovoljujejo; cerkvene svečanosti so podvržene cenzuri; domačinov ne nastavljajo v

upravne službe. Ovađstvo je tu silno razvito.

Sosednje balkanske države, ki vendar poznajo ves položaj v Bosni in Hercegovini, se vsled tega bojé kakoršne si bodi zavisnosti od avstrijsko-ogrske velesile, in ni čudo, če je tu pa tam slišati o namerah za balkansko zvezo.

Skupni finančni minister je te dni v delegacijah povdarjal tudi, da v Bosni pa Hercegovini gospoduje verska jednakopravnost in strpnost, v tem ko se Nikasić pritožuje o hudi propagandi zlasti proti pravoslavim Srbom.

Sodišča se porabljajo v zmislu gospodujoče politike, in, kakor smo videli, politička gosposka razsojuje ali odločuje ob pritožbah kmečkega naseljenja.

Nikasić misli, da avstro-ogrska politika ima trojni namen: boj proti narodnosti, boj proti veri in boj proti interesom za obstanek. Ves ta trojni boj se obrača v prvi vrsti proti srbskemu naseljenju; to je: veliki večini vsega prebivalstva. Ker pa so ostale balkanske države, kakor Srbi teh dežel, pravoslavne, so izgubile simpatije do Avstro-Ogrske tudi iz tega vzroka, ne gledé na drugo političko in diplomatsko postopanje.

Kdor izmed Slovencev more čitati srbske liste, kakor n. pr. »Srbobrana« zagrebskega, more vsaj nekoliko presojevati, kakó se godi večini prebivalstva v Bosni in Hercegovini. (Zvršetak pride.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 7. junija 1901.

Vojna v južni Afriki. — Nova z maga Burov! — Lord Kit-chener brzojavlja iz Pretorije dne 5. t. m.: Mesto Jamestown se je podalo dne 2. t. m. četi burškega poveljnika Cruizergerja. Po štirinurnem boju so Buri prisilili mestno posadko in četo dobrovoljcev, ki so branili mesto, da so se podali predno je došla angleška pomoč. Angležki so imeli 3 mrtve in 3 ranjence. (Ali to sploh ni res in so bile zgube mnogo večje, ali pa se more iz tega sklepati, kako pogumni so ti angleški vojaki, ki se podajajo že po zgubi 6 mož!! Op. ur.) Zgube Burov so bile mnogo večje. — Radovedni smo, da-li

ti redno ponavljajoči se neuspehi angleške vojske kaj pomirijo bojaželjno kri angleških brezvestnežev?!!

Tržaške vesti.

Nesmrtna blamaža na vsej črti. Naši mestni očetje so se v sredo zvečer zbrali v sejo. Tisočkrat bolje za njih, da se niso. To je bil pravi dies irae, dies illa, dies nefastus: dan jeze, dan strahu in dan nesreče. Od Slovana so morali poslušati — kakor povdarja tudi »Avanti« — kaj zahtevati človeška kultura in evropska civilizacija; od Slovana so morali poslušati lekcijo o humaniteti in od Slovanov so se morali dati poučiti o najprimitivnejem zahtevku parlamentarnega in konstitucionalnega življenja: kaj je legislativa in kaj eksekutiva!! In lekcija je bila tako izdatna, da so priznali svojo sramoto in niso vedeli, kam bi se deli v neopisni zadregi.

Torej — k stvari.

Čim je župan v sredo otvoril sejo, je poročevalc Artico naznanil zbornici grozno vest, da je delegacija doznala, da se procesije Sv. R. T. udeležiti tudi dve slovenski tržaški bratovščini in sicer bratovščina sv. Cirila in Metodija in Marijane hčere, kateri so gotovo s svojima slovenskima zastavama podati v procesijo in boste prepevali slovenske pesmi! Odkar se je uvedla procesija sv. R. Telesa, bile so v tej procesiji v Trstu zastave in petje edino le v latinskem ali laškem jeziku. (Debeli laž! Op. ur.) To usiljevanje slovenskih zastav je nov čin, kateri pomenja izzivanje velikega dela prebivalstva. Radi tega je sklenila delegacija, ukreniti vse potrebno, da se tako izzivanje prepreči.

Vsa prizadevanja pa so bila zastonj in radi tega se je sešla mestna delegacija danes zjutraj v njuno sejo. Uvažuje, da se jutrajšnje procesije udeležiti dve slovenski bratovščini s slovenskima zastavama in pevajoči slovenske pesmi, ter smatrajoč ta čin kakor pol-agitacijo pod krinko verske pobožnosti, predlaga mestna delegacija:

1. Mestni svet tržaški protestira slovesno proti škofjski kuriji, katera je dovolila udeležbo dveh slovenskih bratovščin v jutrajšnji procesiji;

2. obžaluje, da čini nepremišljene politične agitacije zmanjšujejo slovesnost sveča-

nosti, na kateri so se vedno pojavljala čustva in se zrealila vera velike večine prebivalstva;

3. sklene v znamenje protesta, da se mestni zastop vzdrži kakoršne koli udeležbe pri procesiji sv. R. Telesa, in sicer se ne smejo iste udeležiti ni župan, ni svetovništvo, ni magistratni uradniki, ni municipalni redarji in ognjegasci, ni mestni pevski zbor stolne cerkve; istotako se na mestni hiši ne izvesi zastava in se ne okrasijo poslopja;

4. in dosledno temu prekliče vsa povabila, katera so se izdala za udeležbo na procesiji,

Ko se je otvorila razprava, oglašil se je za besedo prvi brez verec dr. Spadoni. Soglašal je s temi predlogi in predlagal, naj se iz proračuna izločijo vsi oni stroški za bogoslužje, katere niso zakonito določeni, ker dokler bo sedanji škof sedel na tržaški stolici, bodo se take manifestacije vedno ponavljale.

Na to se je oglašil za besedo svetovalec dr. Rybář. Tu je nastal na galeriji pravi peklenški škandal; tulili in tolkli so tam gori pobalini v rokavicah, da je bilo groza. Slišali so se vsiklji: »fora i ščavi, porehi (svinje), provocatori (izzivaleci), masealoni, farabutti, inbragioni (pijanci), spongeje, pojte v Ljubljano, pojte v Zagreb, pojte v Rusijo«. Med drugimi vsiklji slišal se je na galeriji tudi vsiklj: »Vi ste izzivaleci, mi smo tukaj doma« — na kar je galerija še bolj besnela. Župan je zvonil in zvonil, a galerija se ni zmenila prav nič za njegov zvonček in njegovo upitje. Svet. J. Goriup pa je planil po koncu in pozival župana, naj da sprazniti galerijo. Župan je stal nekaj časa neodločen in ni vedel, kaj storiti; na kar je svet. Goriup šel do županskega stola ter ponovil energično zahtevo, podpiran od ostalih slov. poslancev. G. Goriup se je obrnil potem proti razgrajčem na galeriji in jim je povedal, kar so zaslužili. Dr. Rybář pa je stal mirno, leđeno-hladno, z rokami v žepu in je čakal, da se pobalini na galeriji nakričijo do sitega. Dejal je: »Jaz sem dobil besedo, imam pravico govoriti in hočem govoriti; jaz pa lahko čakam do jutri. Ako ima galerija pravico pritrdjati in oporekati, imam menda tudi pravico govoriti; prosim torej, naj se le posluži te pravice; jaz nimam nikake sile.«

Na klice »fora i ščavi« je vsiknil svet.

PODLISTEK.

Na razpotju življenja.

Vaška slika; čiški načrtal J. L. Hrdina; posl. Podravski

»Gospod Zamecki, ki za reveže ni mogel najti pravega imena, ki se jim je posmehoval, jih preziral, je bil konečno prisiljen iskati pri njih stanovanje za se, Klarico in svoja otroka. Bil je še večji revež nego oni, pri katerih je prebival. Toda ljudje, videči blede lice njegovo, bolest in obup na njegovem čelu, so takoj pozabili na nekdanje zopernosti ter so ga sprejeli uljudno; oskrbeli so njegovi rodbini stanovanje, njemu pa delo. Zamecki je pričakoval posmeha, našel pa je prizanašanje, pričakoval je maščevanja, našel pa prijateljstvo. A čim bolj so se mu roke prevlekale z žulji, tem rajše so ga reveži imeli in vsa njih mržnja se je zvalila na Žida Benjamina. Zamecki je čutil velikost svoje krivde; še le v največji revščini je začel imeti rad Klarico in svoja otroka. To je bilo pa tudi vse, kar je mogel storiti za nje. Toda čim rajše jih je imel, tem pogostejše je mislil na revno usodo, katero jim je pripravil. Pred nekoliko dnevi je bil pri meni. Vprašal me je, kedaj se Ciril vrne od vojakov. Takšnega vprašanja nisem pričakoval. Rekel sem mu, da ga pričakujem v začetku oktobra, čez dva ali tri tedne.«

»Ded, ne veste-li, ima-li Ciril še rad Klarico?« je nadaljeval.

»Klarico? Kaj bi mu hasnilo to? Saj ona je vaša žena.«

»A ko bi mene ne bilo?«

»Kako to?«

»Nu, ko bi bila Klarica vdova?«

»Pustiva takšno govorjenje ter bodiva zadovoljna s svojo usodo!«

»Toda vendar, ded; ko bi se jaz slučajno ubil na skali, ker nisem navajen tega dela. Ali bi takrat imel še Ciril Klarico rad?«

»Inú, saj je to naša dolžnost, da se pobrinemo za vdove in sirote. Saj poznate Cirila, da nima srea iz kamena.«

»Hvala vam, ded!« je dejal, strl si z rokavom oči, podal mi roko ter odšel.

Takrat ga še nisem umel, toda večeraj sem si domislil tega, ko je dospela novica, da je Zameckega kamenje zasulo.

Zarano se je poslovil od Klarice, poljubil otroka ter šel z drugimi vred na delo. V skalah pod Vrbo so lomili kamenje in ker so naleteli na trdo skalo, pomagali so si s smodnikom. Zavrtali so luknjo, nasuli smodnika, prižgali lunto ter zbežali, da se skrijejo. Ko so dospeli že dovolj daleč so se ogledali.

»Fantje, kje pa je Zamecki?«

»Saj je šel z nami!«

»Glejte, tam le kleči!«

»Kje?«

»Tam, kjer je lunta.«

»Ugasnila je in Zamecki jo prižiga znova.«

»Pojdimo pogledat!«

Vsi so zdirjali nazaj.

Toda Zamecki jim je že od daleč pogrozil z rokami.

»Ne hodite sém! — lunta že dogoreva!«

»Za Boga, zbeži torej!«

»Ne bližajte se! — Sporočite Klarici moj pozdrav; sporočite jej, da jej za njeno ljubezen in nedolžno trpljenje ne morem poplačati bolje, nego s svojo smrtjo. Ciril se kmalu vrne od vojakov — on jo še lahko stori srečno, jaz pa nikdar več — —«

Delaveci so hoteli rešiti obupneža, toda kako? Lunta dogori vsaki hip in skala bi pokopala vseh.

»Zamecki, zbeži urao doli!«

Zemlja je zadonela, ozračje se streslo, pok je odmeval od bližnjih lesov, da so vrane zletele prestrašene; mrak črnega dima je zakril skalnate stene, kamenje je letelo daleč po okolici, kakor bi se bil vnel vulkan...

Ko se je dim razkadil, bila je skalnata stena razstreljena, a v ruši ni bilo niti sledi po Zameckem. Še le proti poldnevu so ga izkopali. Bil je grozno razmesarjen.

Ali čujete te kameniške zvonove? — To ni njih odmev, marveč je ječala v njih duša uboge Klarice, je odmeval je njih jok zapuščenih sirot.«

Še enkrat so zadoneli kameniški zvonovi.

Prišla je jesen. Tice so že odletele proti daljnemu jugu ter pele o odhodu najzlažje pesmice, ki so jim obtičale v grlu od pomladi. A drevesa, videča, da nimajo koga objemati s svojimi vejami, so stresala s sebe svojo obleko, kos za kosom vetru v plen. Otožna tišina je zavladala naokrog, samo reka Ogarka je šumela v svojem toku kakor po noči ropot oddaljenega vlaka.

Koče in kameniške hiše so že spale jesensko spanje poznega večera, ko je Klarica s svojima otrokoma odhajala iz župnišča. Deklico je vodila za roko, fanteka pa je nesla v naročju. Častiti gospod župnik je bil njen jedini sorodnik, nje jedini prijatelj na širokem svetu. Po materini in soprogovi smrti je obiskovala župnišče dan za dnevom. Na prenočišče pa se je vračala v koče revnih ljudi v vasi.

Ali ste videli Klarico?

To ni bila Klarica — marveč samo njena senca. V očeh le slab odsev mladosti, na licu le obledela senca krasote — namesto besed vzdihljeji, namesto dihanja jok, namesto srea grob živo pokopanih spominov.... (Zvršetak pride.)

dr. Gregorin: Mi se nikakor ne bomo puščali nadvladovati od galerije. Mi ostanemo tu! (Grožno vpije na galeriji!)

Na vsklike na galeriji: »Fuori le pipe!« je reagiral svet. Vatovec: »V Trstu je dve tretjini prebivalcev s »pipo«. Na vsklik svet. Goriupa: »To je vasa kultura!« je odgovoril jeden laški svetovalec: »Ne kakor vaša!« Svet. Goriup: »Vaša je stokrat slabša!« Ko se je županu posrečilo, nekoliko pomiriti galerijo, prišel je dr. Rybář svoj govor: Municipalni delegaciji se je zdelo potrebno, rešiti vprašanje o takojimnovani slovenski zastavi in radi tega moramo se, žalibog, tudi mi baviti s to zadevo. Kakor smo že omenili, se mestnemu svetu... (Neki glas: Slavnemu!) Dr. Rybář: No, pa bodi v slavnem mestnem svetu! Obrnil sem že pozornost prejšnjega in velmožnega župana... (Neki glas: O, bravo!) Dr. Rybář: Ali imam pravico, da se me pusti govoriti? Nastal je zopet grozen vihar na »prejasni« galeriji, psovke so letele, da se je kar bliskalo in kadilo. Naši svetovalci so zopet energično zahtevali, naj spraznijo galerijo. Vladni zastopnik vit. Jettmar je zapustil svoj prostor ter se podal k županu, s katerim sta nekaj govorila, na kar je dal župan nalog, naj se galerija sprazni. Ko so municipalni redarji hoteli občinstvo, recte: pobaline spraviti z galerije, začeti so ti upiti »fermi tutti!« (Ostanimo tukaj, ustavimo se vsi!) Le s težavo so redarji spraznili galerijo. Manigoldi, odhajajoč iz galerije, obisali so naše svetovalce in škofa z najostudnejšimi psovkami (Pfu, smradljiva kultura! Op. ur.) in prepevali tisto bedasto »Nella patria de Rosseti no se parla che italian.« Svet. Vatovec: »Nella patria de Rosseti no se parla italian« (V domovini Rossettija se ne govori laški, ker je Rossettijeva rodovina došla v Trst iz Albanije.) Dr. Rybář: Evo vam, vaše kulture! Na vsklike »fora i ščavi« z galerije doli odgovoril je svet. Vatovec: »Vi ste ščavi, ker nimate vzgoje!« Dr. Gregorin: »Civiltà latina, eiviltà millenaria!« (To je tisočletna latinska kultura!) Nazadnje, ko je bila galerija že skoraj prazna, vskliknil je svet. Goriup laškim svetovalcem: »To je sramota, da dovoljujete, da vaše kolege (t. j. slovenske svetovalce. Op. ured.) zmerjajo z »mascalzoni« ter ste vi z svojim molčanjem odgovorni za nesramnosti galerije«. (Če je laškim svetovalcem prav, da galerija njih slovenske kolege zmerja z »mascalzoni«, potem nimajo sploh nič proti temu, da mularija na galeriji zasramuje mestni svet in meče sramoto tudi na laške svetovalce same. Op. ur.)

Ko je bila slednjič izpraznjena galerija, je dr. Rybář nadaljeval svoj govor:

To se nam mora priznati, da smo se dosedaj vedno vedli kakor olitanci. Obžaloval je vedenje galerije. Vedno se nam priporoča »naj bodemo dobri« (tu je govornik aludiral na znane besede pok. nam. svet. Schwarz) in mi smo bili tudi dosedaj vedno »dobri«, ali to nam ni koristilo nič. (Seveda ni možno pričakovati od kakoga Banelli-ja, da bi umel fini pomen teh besed, on, ki je vaju v svoji družbi na škedenjski lokandi samih gorjanskih izrazov in zato je tudi pridil k temu neslanu opazko: »Ali kaj? Bi-li hoteli grizti?!« Dr. Rybář je potem dokazoval, da so zastave, o katerih je govor, čisto navadne cerkvene zastave, brez nikakega provokatoričnega znamenja in da mora biti italijanstvo Trsta pač šibko, ako mu more biti nevarna taka zastava. Povdarjal je potem, da se procesije sv. R. T., odkar ista obstoji, okoličani vedno udeležujejo s zastavami s slovenskimi napisi ter v istih — oh groze — celo slovenski prepevajo. In vendar ni tega še nikdo smatral kakor napad na laško narodnost. Ako so gospoda res taki slobodomisleci in prostozidari, kakor se hočejo kazati, ne bi se smeli brigati za to, kar se počenja v cerkvi in bi morali dovoliti, da vsakdo moli Boga v svojem jeziku. Omenil je potem laškega državnika Cavourja — čigar avtoriteto bo gospoda gotovo priznavali — kateri je izdal geslo: Slobodna cerkev v slobodni državi. Govori se o spravi med mestom in okolico, a kako bo mogoče to doseči, ako bi hoteli gotovi gospodje, ki niso še nikoli prisostvovali kaki procesiji, zabraniti Slovence, da bi se iste udeležili. Predlog municipalne delegacije ni niti humanen (človekoljuben) niti slobodomiseln. Dr. Rybář je slednjič izjavil, da je prepričan, da bodo vsi pravi Italijani in pravi liberalci glasovali proti predlogom mestne delegacije. Značilno je to, da so naslednji govorniki: brezverec Spadoni, Žid Luzzatto in Žid Murguipo sicer podpirali

predloge municipalne delegacije, niso se pa upali pobijati izvajanj dr. Rybářa. Značilno je tudi to, da ni bilo v tej seji glavnega Žida dr. Veneziana, kateri bi bil zmešani gospodi s svojimi sofizmi vsaj nekoliko pomagal iz zadrege. — Brez Veneziana ne gre, pa ne gre!

Na vprašanja goriomenjenih Židov in brezvercev, koliko se bi dalo prištediti) ako bi iz proračuna brisali vse one stroške za cerkvene namene **katoliške cerkve**, katere zakon ne zahteva izrečno, odgovoril je magistratni vodja dr. Artico, da bi ta svota znašala — čujte — celih 100 gld. (Te bi potem gospoda lahko porabili za — židovsko sinagogo! Op. stavčeva).

Ko je župan stavil na glasovanje predloge mestne delegacije, bili so isti sprejeti z vsemi proti glasom slovenskih svetovalcev. Na to je govoril svet. Mazorana o dekretu policijskega ravnatelja, kateri je mestnemu svetu prepovedal posluževati se vrta bivše Ginnastiche za telovadbo srednješolcev. Magistrat je bil namreč pred par meseci najel dotični vrt v najem. Mazorana je slednjič predlagal, naj mestni svet naloži županu, da stori na namestništvu potrebne korake, da se ta dekret prekliče. Svet. Ravasini je ta predlog podpiral. Na glasovanju je bil predlog sprejet z vsemi italijanskimi glasovi.

V tem delu se je pokazala laška gospoda na drastičen način svojo oliko in svoj liberalizem; sedaj pa prehajamo k drugemu delu seje, kjer se je v električni luči bliščala nezmožnost laške gospode za ustavno in parlamentarno življenje.

Prišlo je namreč v razpravo vprašanje razširjenja mestne razsvetljave. Ta razprava je prinesla signorom neizrečeno blamažo. Tajnik dr. Manzutto je prečital predloge delegacije. Le-ta predlaga, naj se za sedaj po drugih ulicah ne uvede električna luč, ampak naj se plimova razsvetljava preosnuje v Auerjev sistem, kar bi stalo K 101.700.

Svetovalec Dollenz je obžaloval pred vsem, da se ne nadaljuje z uvajanjem električne razsvetljave in da Trst v tem pogledu zaostaja za drugimi manjšimi mesti, n. pr. tudi za Ljubljano, ki je uvedla električno razsvetljavo po vsem mestu. Še bolj pa obžaljuje, da nič ne store za razsvetljavo v okolici in niti ne tam in v onih krajih, za katere je bilo že sklenjeno v minulih letih. Navajal je sklepe od leta 1895 in 1896 glede Škale sante, stare kontoveljske ceste, in sklep od lani glede Grete.

Svetovalec I. M. Vatovec je opozarjal na že storjeni sklep glede razsvetljave v ulici dello Scoglio. Župan je izjavil, da jemlje to naznanje in da se hoče dati informirati o stvari.

Na to pa je tajnik Manzutto izjavil — čujte, čujte! — **da neizvršenje dotičnih sklepov mestnega sveta si je razlagati tako, da je delegacija suspendirala izvršbo vseh tistih sklepov mestnega sveta, ki se jej niso zdeli primerni!!**

Da ste videli utis te izjave! Oni, ki so vedeli prej, kaj je storila delegacija, so bili kar konsternirani zbog take neprevидnosti tajnika Manzutta, vsi drugi pa so bili kar — paff!, kakor okamenili. Kar neverjetno se jim je zdelo! Slovenska četica je vsklikala na ves glas, da je to nemogoče, da je to nečuvono! In potem so se naši četici pridružili še takojimnovani demokratje.

Svet. Doria je menil malodušno: Svoječasno se je zahteval od tehničnega urada seznam onih cest, ki so nezadostno razsvetljene. Morda je delegacija le v očigled temu nalegu suspendirala izvršbo onih sklepov.

Svet. Benussi, ki je člen delegacije in je torej med onimi, ki so bili konsternirani in je torej pošteno participiral na silni zadregi, je hotel nekako pomašiti in pokriti zadrego s tem, da je hitro stavil predlog za boljšo razsvetljavo cele vrste ulic. Ali zastoj mu je bilo vse prizadevanje, kajti za besedo se je oglašil

svet. dr. Rybář, da je gospodi podal lekeijo, ki jim je gnala rudečico v obraz. Menil je ironično, da bi tudi on glasoval za Benussijev predlog, ako bi se ne bal, da delegacija anulira tudi tega! (Zadrega tajnika Manzutta je bila na višku. Odkimaval je Rybářu z glavo, kakor da ga hoče potolažiti). No, Rybář je bil neusmiljen in je izjavil trpko, da to, kar je povedal Manzutto, je tako gorostasno (enorme), da skoraj ni mogoče verjeti, da bi bilo to res. Dr. Rybář je poučeval gospodo, da v smislu čl. 118 našega statuta spadajo v kompetencijo delegacije samo tista

opravila, ki so jej izročena od mestnega sveta. Tu pa si delegacija arogira (prisvaja) pravico, da uničuje sklepe mestnega sveta in se gerira kakor nekaka gospodska zbornica. To absolutno ne gre in je povsem nezakonito. Da pa izvemo — je zaključil govornik — pri čem da smo, predlagam naj se pozove delegacija, da v najkrajšem času predloži izkaz tistih naših sklepov, ki jih je anulirala.

Na to se je oglašil svet. Luzzatto, da bi nekoliko opral delegacijo. Opozarjal je namreč na §. 119. l. statuta, po katerem da ima delegacija pravico do določevanja stroškov za izvrševanje sklepov in torej tudi odrekati jih, ako se jej zdi to primerno.

Svet. dr. Rybář pa je povdarjal, da tisti člen govori le o onih stroških, ki so navedeni v letnem proračunu ter so proračunjeni za eno leto naprej. Le glede teh more delegacija odločiti, kdaj se imajo izdati tekom leta. Oni § se pa ne tiče posamičnih konkretnih sklepov zbornice.

Svet. Zanolla je priznal, da ima dr. Rybář prav, če se pritožuje radi postopanja delegacije; menil je pa, da danes niti ne vedo, da-li se je res tako zgodilo, kakor je pripovedoval tajnik Manzutto. Ta gospoda da se morda moti.

Svet. Luzzatto bi hotel, da se delegacija izjavi, da-li se je fakt, naveden od Manzutta po spominu, res dogodil in iz katerih vzrokov? (Svetovalec dr. Rybář in dr. Gregorin: Da, da, dobro! Ravno to hočemo tudi mi.)

Pod utisom velike teže razkritja Manzuttovega je tudi svetovalec dr. Spadoni izjavil, da ima Rybář prav, ako pravi, da je stvar naravnost gorostasna. Tudi on želi jasnosti.

Župan je izjavil na to, da se hoče dati informirati in si pridržuje, da v kratkem sporoči o stvari.

Blamaža je bila zapečaten in v tej zavešti — ki se je izražala vsem na obrazu — je župan zaključil javno sejo. Tej je sledila tajna, v kateri so izvršili nekatera učiteljska imenovanja.

Vstajenja dan! Pred 6. uro že smo bili na lieu mesta: v župniji sv. Jakobski. Ta župnija je postala slavna, ta župnija prednjači v boju za pravo naše v naši cerkvi. Tu so ponosno povzdignili zastavo naših apostolov sv. Cirila in Metodija, radi dogodkov v tej župniji je v ognju ves nasprotni tabbor....

Skažimo jej torej zasluženost čast! Proti šesti uri zjutraj so vrveli že ljudje skupaj, praznično oblečeni, žarečih obrazov: vsakomur je bila čitati radost na obrazih, da je zmagala poštena stvar, da zastava naša pojde v procesijo in se bo vila po mestnih ulicah.

Na vrtu družbine šole so se zbirale udije Marijine družbe. To je bil prizor, ko so v vrstah odhajale proti cerkvi! Nepregledne vrste! Samo deklet v beli obleki in s pajčloni je bilo do 80 parov. Sinovi Cirila in Metodija pa so se zbirali v cerkvi in pred cerkvijo. Kmalu se je razgrnilo pred cerkvijo kakor črna oblak: na tisoče ljudi rama ob rami. Ljudje so kar odpirali usta in gledali strme nenavadni prizor. Laški gledalci so vsklikali: kaj takega še nikdar! In procesija se je začela razvijati. Ni bilo ni konca ni kraja teh ljudij, ki so samozavestno stopali za našima prekrasnima novima zastavama: Marijine družbe in sv. Cirila in Metodija tja proti cerkvi sv. Justa, da se vrste v glavno procesijo. Za našima zastavama so nosili druge cerkvene zastave, a za vsemi ni bilo ni petdeset ljudij. Nikdo ne bo mogel tajiti več, da župnija sv. Jakoba ni slovenska.

Potem smo hiteli na borzni trg, da si o pravem času priborimo primerno mesto. Tu smo še le videli, kakov zadoščenja in vstajenja dan je doživel naš živelj v Trstu! Ogromne mase naših ljudij so govorile, da magistratova statistika bije resnici v obraz! Takoj na čelu ogromnega spreveda, ki se je pomikal mimo nas dobropoldrugouro, je vibrala cerkvena zastava se slovenskim napisom (z Opčin) in potem druge in potem nepretržne vrste ljudi, ki so slovenski molili na glas in slovenski pevali. Le tu pa tam so bile gruče, ki so pevale laški. Ali vsi pogledi gledalcev, Lahov in Slovencev, so bili obrnjeni tja doli, da vidijo, kdaj se približati naši zastavi! In ko je zastava Marijine družbe zablestela v zlatem solnčnem svitu, je zašumelo po vsej množici! Ali nijedne žal-besede je ni bilo čuti. Laško ljudstvo, videče, da ti zastavi

nimati nič provokatoričnega na sebi, je glasno obsojalo postopanje mestnega sveta in ščuvanje laških listov. Prizor, ko se je približala zastava Marijine družbe, je vzbujal tem večje vzgledovanje, ker jo je spremljala četa 16 redarjev, z dvema ali tremi policijskima uradnikoma. Za to zastavo pa ni bilo videti nobene več, kolikor je neslo oko. Ves prostor so zavzemale naše slovenske žene in dekleta. Bilo jih je gotovo nad 2000. Dolgo, dolgo so pevale in molile mimo nas, predno smo od daleč zazrli zastavo sv. Cirila in Metodija. S prihodom te pa je bila prava senzacija med gledalci. Vse se je stezalo, da bi videli bolje. Pred zastavo sta korakala dva oddelka redarjev, če se ne motimo vsaki po 24 mož, a ob straneh še 16 redarjev in par policijskih uradnikov. A če se je ljudstvo že poprej čudilo nepreglednim vrstam naših žensk, je pa sedaj kar obnemelo in strmelo. Sinov sv. Cirila in Metodija je bilo na tisoče in tisoče. Za obema našima zastavama je šlo več ljudi nego v vsej ostali procesiji. Če smo prejšnja leta rekali, da je bila dobra polovica naših, smemo reči letos, da je bilo najmanj 8 desetink naših!! Še le potem, ko so prihajale druge zastave — ali gosto, ena pri drugi, ker ni bilo udeležnikov — so Italijani, eni zmajevali z glavo, drugi pa vsklikali na glas: Sedaj naj nam še govorijo, da v Trstu ni Slovencev!

Pred baldahinom je šla množica državnih uradnikov v blestečih uniformah. Na borznem trgu je stal batalijon vojakov in oddelke veterenov, a na krilu onih prvih množica častnikov vseh vrst. Tu je vladika podelil vojaštvu sv. blagoslov z Najsvetejšim. Za baldahinom je stopal njega ekscelence grof Goëss z namestništvom uradniki. Tu se je še le zapazilo, da mestni municipij — štrajka v zmislu storjenega sklepa. Nikogar ni bilo nikjer, ki bi spominjal, da imamo v Trstu občinsko avtonomno oblast. (Tudi pevec so odtegnili, zbok česar je bila pred procesijo v katedrali le tiha maša.)

Čuti je bilo najraznovrstnejši, a za signore vse drugo, nego laskavih komentarjev. Led je prebit, tako se nadejamo. Včerajšnji dogodek pripomore izdatno, da se skoro nehajo časi, ko je »Piccolo« laško občinstvo za norea imel. Terorizem kliče se mora zlomiti. In če ga zlomi slovenski živelj, bodo hvaležni na tem vsi pametni italijanski življi! To bi bil prvi korak do kakega modus vivendi med obema narodoma.

Za namestništvom uradniki je korakala še četa vojakov in redarjev, ki so zaključili spreved. Vojaki, nameščeni na trgu, so odkorakali ob veselih zvokih glasbe.

Toliko v naglici za danes, da dobe čitatelji splošni utis: kako so gospoda pogoreli se svojo nezmiselnostjo gonjo ter dosegli efekt, na katerem se gotovo zgražajo danes. Celotno vrsto svojih opomenj in epizod, o katerih nam poročajo ljudje, bomo podajali prihodnje dni.

Vnebovpijoče gospodarstvo. Zadnjič smo bili povedali, kako so gospoda prostor, podarjen jim in najprimernejši za blaznico ter vreden v ta namen najmanj 150.000 gld., prodali za bagatelo 24.000 gld. Povedali smo, kako bi bila prava sreča, ako bi bili mogli isti prostor pozneje kupiti za 100.000 gld., da-si je to menda že višek neracijskega gospodarstva, ako kdo prodaja svoje posestvo, a je potem zopet kupuje za — štirikratno ceno!

Ali zgodilo se je še veliko veliko huje. Dočim so **primeren** prostor, vreden najmanj kakih 150.000 gld., zavrgli za petkrat premajhno ceno, so pa potem kupili **neprimeren** prostor (ki je bil že pred 30 do 40 leti, proglašen popolnoma neprimernim za namene blaznice) — kupili za 150.000 gld.! To je Rummerjeva kampanja na Škorklji. Da je ta prostor res neprimeren in neporaben, so signori sami pripoznali s tem, da so dela razkopavanja tal zaustavili potem, ko so za ta dela že zabili nekaj tisočakov vrhu onih 150.000 gld. na kupnini!!

To stavbišče je neprimerno, ker je na mestu, kjer razsaja najhujša burja; malo točk v naši okolici je tako izpostavljenih tej razsajalki. Nedostatek na tem stavbišču je tudi ta, da oni nesrečnejši, ki prihajajo v take zavode, ne bi imeli najpotrebnejega — miru. Tam je velik promet. Tam mimo voditi stara in nova cesta na Opčine in pot proti Kontovelju. Kričeč nedostatek, radi katerega samega že je izključeno, da bi mogli zidati tam blaznico, je: popolnomanjkanje vode. Ta nedostatek bi neizmerno podražil zgradbo in vzdrževanje blaznice. Vse te ne-

dostanke sta pripoznala tudi inženjerja Geiringer in Mazonara v neki seji društva inženirjev. Ali vse ni nič pomagalo in nekemu členu, ki je bil toli vesten, da je na dotičnem komisijonalnem ogledovanju opozarjal in svaril, je neki Žid, ki je kar diktiral ob vprašanju zidanja blazine (nomina sunt odiosa) prestrigel besedo prav po avtokratski: »Zastonj se upirate, nočoj bo seja mestnega sveta in nakup teh tal se mora mora odo-bitri na vsaki način.«

In zgodilo se je, kakor je diktiral Žid; potem, ko so primeren prostor in svojo last prodali pod nič, so za drag denar kupili prostor, ki absolutno ne odgovarja namenu!!

(Pride še.)

Zasluzena lekcija! Včeraj, ob času ko se je pelo sv. evangelje pri Lloydovi palači, je prišel tja v bližino neki lahonski »škartec« (gospodič) s klobukom na glavi. V množici, ki je stala tam, je bil tudi neki mestni gospod laške narodnosti, ki je dotičnega gospodiča opozoril, naj se odkrije. Napihneni iredentar je odgovoril, da se on ne odkrije pred enim Šterkom!! V plačilo za to nesramnost pa je prvoimenovani izbil nesramnežu klobuk z glave! Veliki Lah — kakor pravi junak časa — je pobral klobuk in si ga zopet postavil na glavo!

Ali o smola: Za njim je stal neki gospod grške narodnosti in pravoslavne vere, ki je bil do skrajnosti ogorčen na početju lahonskega izziavača. Ta je lahonu prisilil tako klofuto, da mu je klobuk odletel kakih 20 korakov. V prepiru, ki je nastal na to, je nekdo grškemu gospodu očital čes: »Kaj se vi brigate za stvari, ki se vas ne dotikajo«. Grški gospod je pa rekel: »Vi ne demon-strirate le proti slovenski zastavi, ker tu gre za boj med kristijani in Židi. Ker sem pa jaz kristijan, je moja dolžnost, da odbijam žaljenja napjerjena proti kristijanstvu, kar delajo tržaški Židje!!«

Ta je bila umestna in povsem zaslužena lekcija!

Prazen strah! Pišejo nam: Od raznih strani se je čulo, da včerajš. dne nastanejo nemiri, kateri da provzročijo naši »dobri« sosede Lah! Mi smo bili gotovi, da si ta mogočna gospoda ne bodo upali prirediti kaj takega, ker dobro vedo, da bi jim v tem slučaju bilo gorje! V večo gotovost smo bili vsi na nogah, raztrešeni po prostorih, namenjenih za procesijo. Bilo nas je na tisoče in tisoče, vsi enega mišljenja! Istega mišljenja pa je bilo tudi veliko število naših laških sosedov ki so povsod obsojali neumni nastop židov in njihovih podreptov. Gorje bi bilo iredentarjem, ko bi se bili predrznili motiti lepo pobožnost, kar pa se ni zgodilo! Zeleni so bili same jeze, ali pogoltnili so namišljeno provokacijo — kar je bilo najbolje za njih!

Sedaj so gotovo prepričani, da jih na procesiji — ne potrebujemo, ker je nas dovolj za 10 takih slavnosti! Bolje tako!

Odhod g. e. kr. poštne komisarja F. Vidmarja. Iz Serajeva nam pišejo: Na peronu serajevskega kolodvora smo se zbrali, da se še enkrat poslovimo z odhajajočim nam prijateljem in znaneem, gosp. e. k. poštним komisarjem F. Vidmarjem, ki je premeščen v Trst.

Veliko število gg. e. k. poštних uradnikov — na čelu jim sam poštni in brzojavni ravnatelj Cimponeria — prišlo je na kolodvor posloviti se od odhajajočega.

Zbrali pa so se tudi njegovi ožji rojaki, znanci in prijatelji, — mej njimi gg. sodnijski svetnik J. Zorec in računski svetnik J. Premrov — da se še enkrat poslovo od toli obljubljenega rojaka.

Nekaj gospodov ga je spremljalo nekoliko postaj, ostali pa smo solzaini očmi zrli za vlakom, v katerem se je vozil naš nepozabni prijatelj.

In v Trstu je vendar ni irredente! Iz Vidma smo dobili sporočilo, da so bile tam minolo nedeljo velike prot'avstrijske demonstracije. Povod tem demonstracijam pa so dali — Tržačani! »Veseli dogodek« v kraljevi hiši Savojevcev jim je razvnel srca in glave tako, da jim je bilo tu pretesno, da bi bili doma mogli dati duška svojim čustvom; zato so pobegnili tja v laški Videm. Bilo jih je mnogo, zlasti bicklistov. Ze na kolodvoru so bili demonstrativno vsprejeti. Klici: »E v-viva i Triestini irredenti! E v-viva Trieste irredenti! — Živeli Tržačani neodrešeni — Živeli Trst neodrešeni! — taki klici so pretresali zrak. Vsi Tržačani so nosili kokarde v barvah italijanske tricolore. Nešteto brzojavnih čestitk je bilo od-

poslanih iz Vidma v imenu Trsta kraljevi rodbini italijanski!! In vendar v Trstu irredente — ni!!

Dramatični klub. Naši dramatični diletanti so zamogli spoznati minolo nedeljo, kako veliko zanimanje je med tržaškimi Slovencei za resne dramatične predstave. (Z besedo »resne« ne mislimo morda samo drame in žaloigre, temveč sploh resne uprizorjene igre, med temi seveda tudi žaloigre.) Čas bi bil torej da bi pogostje uprizarjali daljše dramatične predstave, pa bodi tudi v okolici, ako ni mogoče v mestu dobiti primernih prostorov. Pogostejše in rednejše predstave pa je nemogoče uvesti, ako se raztrešeni diletanti ne zberejo v skupen krog. Ravno predstava »Rokovnjačev« je lahko prepričala naše diletante, da je jako težavno uprizoriti kaj količkar resnega — da ne rabimo besede: dovršenega — ako ni jednotnega vodstva, discipline ter čuta skupnosti in odgovornosti med sodelovalci. Interesirani krogi naj bi se resno oprijeli tega zanaš družabno življenje jako važnega vprašanja in naj bi ukrenili potrebno za organizacijo dramatičnih diletantov. Po našem mnenju bi bilo boljše, da bi se za sedaj ustanovil dramatični klub, v katerega naj bi se sprejeli sami delujoči člani in samo taki, ki bi stalnejše delovali, ter brez epizodistov, katere bi lahko dobivali od slučajja do slučajja. Klub naj bi štel kakih 10—20 členov, kateri bi se stalno učili in vadili nove igre.

Sedaj bi bil najpripravnější čas za ustanovitev takega kluba, tako, da bi isti za jesen in zimo imel že pripravljen repertoar.

Gosp. Borštnik nas je naprosil, naj objavimo, da mu ni mogoče prirediti v nedeljo predstave v Škedenji, ker je tamošnja dvorana že oddana v drug namen.

Še dve tri na adreso policijske oblasti. Pišejo nam: »Dve tri na adreso policijske oblasti« sti bili napisali te dni. Nočem Vam peti slave radi tega; storili ste svojo dolžnost kakor narodno glasilo in basta. Prosim Vas pa, da mi dovoljite, da tudi jaz spregovorim še dve tri na adreso slavne e. kr. policijske oblasti. Kar ste rekli Vi, nočem ponavljati, da-si ne bi bilo odveč, ako bi se večkrat kazala resnica vsem onim oblastim, ki bi morala v prvi vrsti spoštovati in izvajati načelo ravnopravnosti, ki je temeljno načelo avstrijskim osnovnim zakonom od leta 1867.

Vi ste se bili oglasili zaradi razglasila, tičočega se javnih kopelji. Sedaj pa se bližajo drugi razglasi. V mesecu avgustu bo — mislim, kakor navadno — policijska oblast opozarjala hišne posestnike zaradi hišnih pol. Torej gospoda: pozor! Tu ne bomo dopuščali nikakih izgovorov, n. pr.: da je bilo vedno tako, da za letos ni več časa itd. Do avgusta imajo še časa dovolj! Ravno zato jih opozarjamo o pravem času, da ne le naznanila, ampak da tudi hišne pole zahtevamo v svojem materinem jeziku, oziroma, zahtevamo, naj bodo pole dvojezične.

Morda se bodo gospoda izgovarjali: Saj smo že pet let sem delili tudi slovenske pole. Počasi, počasi. Delili ste jih, da! Ali kako je šlo to. Le na odločno zahtevanje odločnih Slovencev so gospodje policijski uradniki delili italijansko-slovenske pole, ki so bile lepo zavite v debelem papirju ter zavezane tako, da je trebalo velike vztrajnosti, odločnosti in potrpljenja, predno se je tisti omot razvezal. Italijanske tiskovine pa so bile lepo pripravljene na mizi.

Tako postopanje ni bilo pravo, to je bila dvojna mera. Tej mora biti enkrat konec!

Mi smo dobre duše; zato opozarjamo slavne oblasti. Ker tudi policijski organi ne morejo ljudi že po nosu poznati, ali se Italijani ali so Slovenci, in ker to pa tudi ne gre, da bi Slovence moral nastopati še le dokaz resnice, da je Slovenec, ter še le dokazovati javnim organom s primerno energijo, da se čuti Slovenca in da zahteva svoje pravo: usojamo si svetovati slavni policijske oblasti, naj vseskozi uvede dvojezične tiskovine, to je: v obeh deželnih jezikih. Potem ne bomo imeli nikakih sitnosti mi in ona — tudi ne! — Zadovoljeno bo vsakomur, pa mirna Bosna!

Govorili smo, slavna policijska oblast pa naj ukrene potrebno v zadoščenje nje — dolžnosti!

Eden v imenu družih.

12 golobov so se stolpa sv. Justa v Trstu odpustili povodom »veselega dogodka« v kraljevi hiši italijanski! Ti so bili menda oficijelni seli s pozdravi iz Trsta. Ali se pa niso

morda isti golobi vrnili iz Rima v Trst z opozorjenjem, da je trebalo še le slovanske krvi, da so v Italiji prišli do »veselega dogodka«?! No, če tudi se niso — res pa je vendar-le!

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 19.3, ob 2. uri popoldne 27.5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.8. — Danes plima ob 11.47 predp. in ob 10.23 pop.; oseka ob 5.40 predpoludne in ob 5.43 popoldne.

Čitateljem! Radi obilice aktuvelnega gradiva smo danes morali izpustiti več političskih vesti, poročilo o Borštnikovem večeru in družega raznega gradiva.

Zveza tržaške slovenske mladine naznanja slavnemu občinstvu, da je zaradi veselice »Bratovščine sv. Cirila in Metoda« odložila veselico, ki je imela biti dne 9. t. m. v prostorih »Narodnega doma« pri sv. Ivanu. Veselica je odložena na nedoločen čas. Za sedaj se zahvaljuje vsem č. gg., ki so hoteli sodelovati na naši veselici, posebno zahvalo pak izreka pevskega društvu »Slava« od sv. Marije Magdalene spodnje.

Od b o r.

Peveci bratovščine sv. Cirila in Metoda prirede v nedeljo svojo vrtno veselico in mi smo uverjeni, da ravno ob tej priliki prideta do prirčnega izraza vsa tista bratska ljubezen in sloga, ki vladata med svetojakobskimi Slovenci, kakor se je tudi včeraj pojavila na veleimpozantnem način. Peveci bratovščine naj izvedo, kako jih rojaki ljubijo in cenijo! V velikem številu se hočemo združiti iz vseh slojev v znamenju medsebojne ljubezni, katere glasnika sta bila sveta apostola Ciril in Metod!

Vesti iz ostale Primorske.

× Shod v Samotorci na Krasu. Dne 9. t. m. vršil se bo popoldne ob 3. uri v prostorih g. Antona Radoviča v Samotorci shod napredno-narodne stranke s sledečim dnevnim redom: 1. Razgovor o splošnem političnem in gospodarskem položaju; 2. Razgovor o gospodarskih in goriških združenjih.

× Brzojavna služba na e. kr. poštne uradu v Kozini. Na e. kr. poštne uradu v Kozini, v političnem okraju Gorica, se je uvedla dne 2. junija t. l. brzojavna služba (omejena dnevna služba).

Razne vesti.

60.000 kron za — 15 kron. Iz Zemuna poročajo, da so se tirjatve konkurzne mase Ivana Petrovič, ki znašajo 60.000 kron prodale za celih — 15 kron. Morale so biti pač izvrstne, te tirjatve!

Družbi sv. Cirila in Metoda so maja t. l. poslali prispevkov p. n. gospoda in korporacije: Upravištvo »Slovenskega Naroda« 408.03 K, uredništvo »Slovenca« 30 K, upravništvo »Soče« 62.40 K, upravništvo »Domovine« 35.60 K, občini: Vogersko 10 K in Cerknica 40 K; ppsojilnice: v Šmarju pri Jelšah 50 K, v Postojni 50 K, v Ljutomeru 20 K, v Biljah 10 K in v Slov. Bistrici 20 K; podružnice: v Kranju (ženska) dohodek veselice 530 K (po »Slovenskem Narodu«, v Šmarju pri Jelšah 66 K, v Ribnici (moška) 48 K, v Trnovem pri Ilirski Bistrici (ženska) 102.60 K, v Gradcu (izvenakadem.) 100 K, v Braslovčah 14 K, za Trbovlje in okolico (ženska) 32.78 K in v Cerknici (ženska) 60 K; Ivan Drufovka v Gorici za voščila 75 K. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Na znanje. Ker nam od raznih strani prihajajo vprašanja, da-li je oblast že odobrila zastavo našega društva, odgovarjamo, da imamo dotično odobrenje že v rokah.

C. kr. namestništvo nam je z odlokom od dne 4. junija 1901 št. 2747 svoječasno uloženi načrt potrdilo brez vsakega prigovora.

ODBOR

pevskega društva »Kolo«.

Brzojavna poročila.

Proti mestnemu svetu tržaškemu?

DUNAJ 7. (P.) Iz verodostojnega vira doznajem, da jako upljivni krogi delajo na to, da bi vlada razpustila mestni svet tržaški. Cesar si je ogledal zgradbe v donavskem kanalu.

DUNAJ 7. (B.) Njeg Veličanstvo se je danes vozil po Donavi do Nussdorfa po donavskem kanalu, da si ogleda zgradbe na tem kanalu. Poleg generalnega adjutanta grofa

Paara so se udeležili te vožnje tudi ministra vitez Wittek in pl. Call, namestnik grof Kiellmannsegg in več funkcionarjev interesiranih na delih. Na obrezjih zbrano občinstvo je mimo vozečemu monarhu prirejalo ovacije.

Dohodki državih železnice.

DUNAJ 7. (B.) Poročilo uprave državih železnice o dohodkih za leto 1900. konstatuje narastek železniške mreže za 303 kilometre, obrat vlakov pa se je povečal za 5,725.000 lokomotivnih kilometrov. Dohodki obrata so narasli za 14,682.000, stroški za 17,268.000 kron. V razmerju s proračunom je vspeh v ordinariju 13,687,644 K neugodniši, iz česar sledi za 13,643.391 K neugodnejši čisti rezultat, kar je pripisati posebnemu štrajku v premogovnikih in elementarnim ne-zgodam.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5. — Trst.

— Kozuhar in izdelovalec kap —

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kozuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kozuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

Velika zaloga

pohištva in tapearij po najnižjih cenah.

Via Chiozza št. 5. I. (Sala Tersicore.)

Odprto od 9. do 1. in od 3. do 8. ure zvečer. Prosi se za blagohoten obisk, da se v resničnosti vsakdo prepriča.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

TRST

TOVARNA:

Via Tesa,

vogal

Via Limitanea

ZALOGA:

Piazza Rosario št. 2

(šolsko poslopje)

in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapearij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI ČENIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poroštvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4% Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da

je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia

(Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Matelič Ivan v Trstu Piazza Piccola št. 1. si časti naznani, da je otvoril prodajalnice izgotovljenih oblek za gospode in dečke. Sprejema naročbe po meri, katere izvršuje po najnovejši modi in elegantno. Bogat izbor vzorov novostnih snovij na upogled. — e toplotno priporoča blagoraklonjenosti slavnega občinstva.

„Durator.“ Podplatit so zastoj, ako vsakdo rabi „Durator“ ter žnjim 3—4 tedne maže svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več in jih voda ne obrabi. Cena jedni škatljici z navodilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mrotilnicah, specerijskih prodajalnicah, trgovinah z usnjem in obuvalom. Kjer se ga ne vdoči, naroči naj se ga z 1 K 20 stot. franco naravnost pri glavnem zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Michajup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

Konrad Jacopich trgovce z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franco.

Operatèr kurjih oces, (Kalist) diplomovan specialist Giordani, ima svoj ambulatorij v Via Stadion 3. I. ki je odprt od 9 predp. do 6 pop. ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih oces in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

Josip Bizjak urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. naznaja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinjših kakor tudi velikih stenskih; obljublja, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovoli dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Prodaja vina „Ai Maestri“ v ulici Valdivrivo št. 7. Od danes naprej se prodaje istrski teran po 32 nvč., za na dom po 30 nvč. liter. Rebula iz Brd po 32 nvč. liter. Vinski oet po 12 nvč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pripravljene. Pivo I. vrste po 20 nvč. liter. Na debelo po zelo ugodnih cenah.

Nova mlekarna pristave v Kočah vdočiva vsak dan sveže mleko, smetano in stolčeno smetano. Ulica S. Giovanni št. 3 v Trstu.

Zaloga dalmatinskih vin iz lastnih kleti in istrski teran toplotno priporoča cenjenim družinam, gg. krčmarjem in hotelirjem. Simeon Pavlinović v Trstu, Via Chiozza 11.

A. BUCHBINDER Trst. — Via Riborgo 27. — Trst. Zaloga mčbljev, kovčkov, potnih torb po cenah, da se ni bati konkurence.

Važno oznanilo! Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizovana in stavljeni pod stalno kontrolo zavoda za kemično analizo, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določilo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo. Kdor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najfinjša vina.

CENE:
Istrski teran . . . liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu . . . 34 „
Fino vino iz Visa . . . 34 „
Vino Opollo . . . 38 „
Belo vino iz Visa . . . 40 „
Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami ulica Legna št. 6 (Dvorišče).
FILIJALKA
c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.
V vrednostnih papirjih na . . . V napoleonih na . . .
4-dnevni izkaz 2 1/4 % . . . 30-dnevni odkaz 2 1/4 %
30- . . . 3 1/4 % . . . 3-mesečni . . . 2 1/4 %
30- . . . 3 1/4 % . . . 6- . . . 2 1/2 %

na pisma, katere se morajo izplačati v sedanjih bankovnih avstrijske valjave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.
v vredn. papirjih 2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice
na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec Sibinj, Inomestu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja
bitku 1 % provizije.
Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjmi.
Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente / Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.
Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.
Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati da srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodbi

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke. To mazilo je za hribolazce, kolesarje in jezdece neobhodno potrebno.

Vdobi se v lekarnah.

Po pošti franco 2 lončka 3 K 50 stot. Eden lonček pošlje na poskušnjo s cenikom ter seznamom zalog na celem svetu proti predplačilu 1 K 80 st.:

Lekarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn).

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgoranje varn. znamko, ki se nahaja na lončku.

S koščekom sladkorja zavžijte po potrebi 20—40 kapljic

A. Thierryjevega balzama se zeleno varstveno znamko »nuna« in na kovinskem zamašku vtisnjeno trdko: da pospešite prebavo, zadobite veselje do jedila in ojačite želodec. — Edino pristno. Vdobi se v vseh — lekarnah. Po pošti 12 malih ali 6 velikih steklenic 4 K. Steklenico na poskušnjo z navodilom uporabe in izkazom zalog celega sveta pošilja po predplačilu 1 krona 20 stotink. — Pošiljatelj je naslavlja pri Lekarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn). Vdobi se v lekarnah.

Pred ponarejanjem naj se varuje in naj se pazi vedno na zeleno varstveno znamko »nuna«, registrovana v vseh naprednih državah.

Neštevilno priznanih pisem je na razpolago in dohajajo vsaki dan izdelovalcu.

Ženitna ponudba.

Radi pomanjkanja poznanja se želi mlad, lep mož, prijetne zunajnosti, omikan, trgovce in lastnik dobro evetoče trgovine v nekem glavnem mestu, tem potom seznaniti v svrhu ženitve: s pridno, omikano, dobrosrčno, domače vzgojeno, zalo gospico z doto. Sprejma se samo resne ponudbe z natančno napovedjo značaja starišev in bivališča. Hčerke trgovcev imajo prednost. Želi se znanje nemškega in slovenskega jezika, ter veselje priženiti se k tovarniškemu podjetju. Cenjene ponudbe s fotografijo, ki se diskretno vrne, naj se pošiljajo v zapečatenem zavitku pod šifro: »Lep mož« na upravo »Edinosti« v Trst.

Srečkanje neprekljčno
25. junija 1901.

Glavni dobiček v vrednosti
30.000 KRON

Srečke „Concordia“
po 1 krono.

priporočajo:
Josip Bolaffio, Mandl & C.o,
Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst.

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kostarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali tudi brez gobe.

Ugodna prilika.

V ulici Nuova, nasproti lekarni Zanetti se nahaja velik izbor

NAOČNIKOV

v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in srebru iz najslavnejših tovarn s in periskopičnimi lečami od 25 novč. više.

Naočniki so zdravniško predpisani.

Moderne loringete vdelane v želvino kost, dalnoglede za kopno, za po morju in gledališče.

Termometri za mrzlico, barometri in povekševalne leče poudnih cenah.

Sprejemajo se poprave.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst. Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatelj vsake vrste in kamor si bodi.

Cene zmerne.

JAKOB BAMBIČ trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7. — Podružnica: Via Torrente 4.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinjega.

— Najfinjše testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franco.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenami.

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede deklice se priporoča

Ravasinijev železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvih kinina.

Vdobi se samo v
LEKARNI RAVASINI
v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.
Poštne pošiljatelj s povzajem.

Pozor „Secession“.

Kuhinjska posoda od sivega jemaliranega železa, prekaša vse druge enake izdelke na trpežnosti in vztrajnosti ter je zelo po ceni in brez konkurence. Zaloga popolne kuhinjske oprave. Novost te vrste je patentovani stroj za kuhanje kave ali čaja, ki deluje sam od sebe, ne da bi bilo ga treba nadzorovati. Izključno prodaja ima

Anton Amadeo

zaloga železja, kovin in kuhinjskih potrebščin
TRST — ulica Barriera vecchia 5 — TRST

Restaurant

SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

— najugodnejša gostilna —

PLZENSKO PIVO SILBEREGG
po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah
zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.
Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah

iz zaloge
SILBEREGG (G. E. POHLY),
Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša vina: opollo, istrsko črno in belo.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.

— TRGOVINA —

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbior raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2, nasproti ženskemu liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Gostilna

Dominik Ravalico

TRST. — Ulica Ghega št. 7. — TRST.

Velik izbor vin vseh prvih vrst: vino Teran, Istrsko, Opollo, Vis, najfinjša vina v buteljkah, pivo prvega reda.

Domača kuhinja, jedi gotove vsako uro.

Sprejemajo se aboniranja na obed in večerjo, tudi se sprejemajo naročbe na dom s točno postrežbo.

Nova pekarna in sladčičarna

MATEJ PERITZ

TRST. — Via Giulia 1 A — TRST.

Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh, vsakovrstne najfinjše sladčice, nadalje fina vina v buteljkah in moko v velikem izboru. Postrežba hitra in točna na dom.